ARREST VAN HET HOF VAN 17 FEBRUARI 1977 [1]

Confédération Française Démocratique du Travail (CFDT) tegen Raad van de Europese Gemeenschappen

Zaak 66/76

Samenvatting

Kosten — Compensatie — Bijzondere redenen
(Reglement voor de procesvoering, artikel 69, paragraaf 3)

Als bijzondere reden voor een compensatie van kosten kan worden beschouwd het geval dat een vakvereniging uitsluitend een actie instelt met het doel om de nakoming van de in artikel 18 EGKS-Verdrag uitdrukkelijk erkende eis van representativiteit te verzekeren.

In de zaak 66/76,

CONFÉDÉRATION FRANÇAISE DÉMOCRATIQUE DU TRAVAIL (CFDT), gevestigd te Parijs, ten deze vertegenwoordigd door haar secretaris-generaal E. Maire, bijgestaan door P. E. Weil, advocaat te Parijs, en domicilie gekozen hebbende te Luxemburg ten kantore van G. Vogel, advocaat aldaar, Rue Goethe 30,

verzoekster,

tegen

RAAD VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN, ten deze vertegenwoordigd door haar juridisch adviseur A. Sacchettini, als gemachtigde, en domicilie gekozen hebbende te Luxemburg bij J. N. van den Houten, directeur van de juridische dienst van de Europese Investeringsbank, Place de Metz 2

verweerder,

betreffende verzoek tot nietigverklaring van het besluit van de Raad van 1 juni 1976 alsmede van de weigering van de secretaris-generaal van de Raad in zijn brief van 1 juli 1976 om de voordrachten van de CFDT voor de samenstelling

1 — Procestaal: Frans.

van het in artikel 18 EGKS-Verdrag bedoeld Raadgevend Comité door te geven aan de Raad,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE,

samengesteld als volgt: H. Kutscher, president, P. Pescatore, kamerpresident, M. Sørensen, A. J. Mackenzie Stuart, A. O'Keeffe, G. Bosco en A. Touffait, rechters,

advocaat-generaal: G. Reischl
griffier: A. Van Houtte

het navolgende

ARREST

Ten aanzien van de feiten

Overwegende dat de feiten en de tijdens de schriftelijke behandeling door partijen voorgedragen argumenten kunnen worden samengevat als volgt:

I — Feiten en procesverloop

Artikel 18 van het EGKS-Verdrag bepaalt:

„Een Raadgevend Comité wordt ingesteld om de Hoge Autoriteit bij te staan. Het bestaat uit ten minste 60 en ten hoogste 84 leden en is samengesteld uit gelijke aantallen producenten, werknemers en verbruikers en handelaren.

De leden van het Raadgevend Comité worden door de Raad benoemd.

Wat de producenten en werknemers betreft, wijst de Raad de representatieve organisaties aan, waartussen hij de beschikbare zetels verdeelt. Iedere organisatie wordt uitgenodigd een lijst samen te stellen bevattende tweemaal zoveel namen als het aantal zetels, dat haar is toegewezen. De benoeming geschiedt uit deze lijst.

...

...".

Daar het mandaat van de bij raadsbesluit van 25 juni 1974 benoemde leden van het Raadgevend Comité op 24 juni 1976 zou aflopen, nam de Raad op 1 juni 1976 een besluit „houdende aanwijzing van de representatieve organisaties die voordrachten moeten opmaken voor het lidmaatschap van het Raadgevend Comité van de EGKS" (PB 1976, L 149, blz. 12). De aldus aangewezen organisaties van „producenten en werknemers" (zie artikel 1 van het besluit) waren voor elke Lid-Staat vermeld in een bijlage bij het be-

sluit. Voor Frankrijk was de „Confédération Française Démocratique du Travail" (hierna te noemen CFDT) niet onder de werknemersorganisaties vermeld. Tevens had de Raad zich in het besluit het recht voorbehouden nader te beslissen over de verdeling van de zetels voor de Belgische en Italiaanse werknemersorganisaties.

De CFDT heeft de secretaris-generaal daarop bij brief van 4 juni 1976 opgave gedaan van twee kandidaten voor een der posten welke de Franse representatieve organisaties van werknemers toekomen.

De secretaris-generaal van de Raad gaf de CFDT in zijn antwoordbrief van 1 juli 1976 te kennen dat de in het Comité zetelende organisaties worden aangewezen door de Raad op voorstel van de regeringen der Lid-Staten en dat de CFDT, die niet voorkwam onder de in het besluit van 1 juni 1976 vermelde organisaties, derhalve geen voordrachten bij de Raad kon indienen.

Bij besluit van 10 juli 1976 (PB 1976, L 194, blz. 16) heeft de Raad zijn besluit van 1 juni 1976 aangevuld.

Op 14 juli 1976 stelde de CFDT beroep in tot nietigverklaring van het besluit van de Raad van 1 juni 1976 en van de weigering van de secretaris-generaal in diens brief van 1 juli 1976.

Tevens maakte de CFDT met akte van 9 december 1976 bij de Conseil d'Etat een beroep aanhangig tegen de eerste minister ter zake van haar uitsluiting van de lijst van representatieve werknemersorganisaties, welke aan de Raad was voorgelegd met het oog op de samenstelling van het Raadgevend Comité der EGKS.

Bij op 20 september 1976 neergelegde akte wierp de Raad de exceptie van niet-ontvankelijkheid van het beroep op, overeenkomstig artikel 91, paragraaf 1, van 's Hofs Reglement voor de procesvoering.

Op 30 november 1976 diende de CFDT schriftelijke opmerkingen in overeenkomstig artikel 91, paragraaf 2, van het Reglement voor de procesvoering.

Het Hof heeft, op rapport van de rechter-rapporteur en gehoord de advocaat-generaal, besloten overeenkomstig artikel 91, paragraaf 4, van het Reglement voor de procesvoering over te gaan tot de mondelinge behandeling van de niet-ontvankelijkheidsexceptie.

II — Conclusies van partijen

Verweerder concludeert met betrekking tot de ontvankelijkheid van het beroep dat het den Hove behage uitspraak te doen op de exceptie van niet-ontvankelijkheid, zonder daarbij op de zaak ten principale in te gaan, en het beroep niet-ontvankelijk te verklaren.

Verzoekster concludeert dat het den Hove behage

- de exceptie van niet-ontvankelijkheid te verwerpen en de voorgestelde maatregel van instructie te gelasten;
- subsidiair, de beslissing op de exceptie met de hoofdzaak te voegen en de voorgestelde maatregel van instructie te gelasten.

III — Middelen en argumenten van partijen

A — *Verweerder* acht verzoekster niet-ontvankelijk in haar beroep, zowel wat betreft het besluit van 1 juni 1976 als wat betreft de weigering van de secretaris-generaal van de Raad van 1 juli 1976.

1. Het verzoek tot nietigverklaring van het besluit van 1 juni 1976

Het beroep is niet-ontvankelijk uit hoofde van *artikel 33, eerste en tweede alinea,* EGKS-Verdrag, volgens welke bepaling immers:

- alleen handelingen van de Hoge Autoriteit vatbaar zijn voor beroep, terwijl het hier gaat om een handeling van de Raad;

— het beroep slechts openstaat (tweede alinea) voor ondernemingen en de in artikel 48 EGKS-Verdrag bedoelde verenigingen van ondernemingen, terwijl de CFDT noch een onderneming in de zin van artikel 80 van het Verdrag noch een vereniging van ondernemingen in de zin van artikel 48 is.

Het beroep is voorts niet-ontvankelijk uit hoofde van *artikel 38* van het Verdrag, waar uitdrukkelijk wordt bepaald dat:
— alleen de Lid-Staten en de Hoge Autoriteit beroep kunnen instellen tegen besluiten van de Raad;
— het beroep alleen kan worden gegrond op onbevoegdheid en schending van wezenlijke vormvoorschriften, terwijl het onderhavig beroep is gegrond op schending van het Verdrag (artikel 18).

2. Het verzoek tot nietigverklaring van de weigering in de brief van de secretaris-generaal van 1 juli 1976

Het beroep is niet-ontvankelijk, immers:
— verzoekster kan zich niet doen aanmerken als een der subjecten, bedoeld in de artikelen 33, 38, 48 en 80 van het Verdrag;
— het beroep is niet gericht tegen een beschikking of aanbeveling van de Hoge Autoriteit (artikel 33) noch tegen een besluit van de Vergadering of de Raad (artikel 38), doch tegen de brief van de secretaris-generaal, welke niet meer is dan een eenvoudige mededeling;
— zelfs in het irreële geval dat de brief ware aan te merken als een „besluit" van de Raad, is het aangevoerde middel (schending van het Verdrag) in artikel 38 van het Verdrag niet toegelaten als beroepsgrond.

B — *Verzoekster* geeft in haar schriftelijke opmerkingen om te beginnen ten antwoord dat de Raad zijn bevoegdheden ex artikel 18, tweede alinea, EGKS-Verdrag niet werkelijk uitoefent, daar de keuze van de werknemersorganisaties die worden uitgenodigd een lijst van kandidaten voor het Comité op te stellen, in feite aan de betrokken regeringen wordt overgelaten. Juist dit zou erop wijzen dat „wezenlijke vormvoorschriften" in casu niet in acht zijn genomen. Ter nadere opheldering van dit punt stelt de CFDT aan het Hof voor:
a) de door de Franse regering aan de Raad toegezonden documenten met de lijst van de representatieve werknemersorganisaties in Frankrijk, evenals de briefwisseling waartoe deze procedure heeft geleid, te doen overleggen;
b) de heer Hommel, secretaris-generaal van de Raad, en de heer J. R. Bernard, secretaris-generaal van het interministerieel comité voor vraagstukken van Europese economische samenwerking, te horen over de vraag hoe de vertegenwoordiging van de Franse vakbondorganisaties in feite tot stand komt.

De CFDT merkt vervolgens op:

— Artikel 33, eerste alinea, dat niet geldt voor beroepen tegen de Raad, is in casu niet van toepassing en kan dus ook niet worden ingeroepen tegen de ontvankelijkheid van het onderhavige beroep.

Overigens is het niet juist dat de werknemersorganisaties geen beroep zouden mogen instellen tegen besluiten van de Hoge Autoriteit.

— Het beroep van de CFDT heeft ten doel het gemeenschapsrecht, waaronder artikel 18 EGKS-Verdrag, te doen eerbiedigen. Het is de taak van het Hof van Justitie de eerbiediging van dit recht te verzekeren (artikel 31). Het Hof heeft ten deze trouwens een uitsluitende bevoegdheid, zoals niet alleen uit artikel 31, maar ook uit de artikelen 40, derde alinea, en 41 EGKS-Verdrag blijkt. De Franse rechter is in deze dus niet bevoegd.

— Het onderhavige beroep op het Hof kan niet afstuiten op artikel 38 EGKS-Verdrag, volgens hetwelk alleen de Lid-

Staten kunnen opkomen tegen „besluiten" van de Raad. Met name richt het beroep zich niet tegen een „besluit" van de Raad, maar tegen de „weigering van een besluit"; de Raad heeft immers niets besloten, doch zich in plaats van een eigen besluit beperkt tot een „zuiver administratieve bekrachtiging". Geen enkele bepaling verbiedt deze nalatigheid te doen toetsen door het Hof. Bovendien is het uiteraard uitgesloten dat de Lid-Staten of een der Lid-Staten, waaraan de Raad het initiatief heeft overgelaten, hun eigen besluiten zullen voorleggen aan het Hof.

IV — Mondelinge behandeling

Overwegende dat de partijen ter terechtzitting van 13 januari 1977 in hun pleidooien zijn gehoord;

dat de advocaat-generaal ter terechtzitting van 2 februari 1977 conclusie heeft genomen;

Ten aanzien van het recht

1 Overwegende dat bij beroepschrift, ingediend ten Hove op 14 juli 1976, de Confédération Française Démocratique du Travail (CFDT) heeft geconcludeerd tot nietigverklaring van het besluit van de Raad van 1 juni 1976 (PB 1976, L 149 blz. 12) „houdende aanwijzing van de representatieve organisaties die voordrachten moeten opmaken" voor het lidmaatschap van het in artikel 83 EGKS-Verdrag bedoeld Raadgevend Comité;

2 dat bij dezelfde schriftuur de CFDT heeft geconcludeerd tot nietigverklaring van de weigering van de secretaris-generaal van de Raad in diens brief van 1 juli 1976 om de voordrachten welke de CFDT bij brief van 4 juni 1976 aan de Raad had gedaan voor een der aan de Franse representatieve werknemersorganisaties toe te kennen posten, aan de Raad door te geven;

3 dat verzoekster tot staving harer conclusiën aanvoert dat haar uitsluiting sedert 1966 van het aantal representatieve werknemersorganisaties, aangewezen om in het Raadgevend Comité een der aan Frankrijk toegekende zetels te bezetten, schending oplevert van het EGKS-Verdrag, met name artikel 18;

4 Overwegende dat verweerder bij op 20 september 1976 ingediende akte de exceptie van niet-ontvankelijkheid heeft opgeworpen overeenkomstig artikel 91 van het Reglement voor de procesvoering;

5 dat hij tot staving dier exceptie aanvoert dat noch artikel 33 noch artikel 38 EGKS-Verdrag de CFDT de bevoegdheid geven zodanige vordering in te stellen, en concludeert tot niet-ontvankelijkverklaring van het beroep zonder behandeling van de zaak ten principale;

6 dat de CFDT de gegrondheid der exceptie betwist, daartoe met name stellende dat de ontvankelijkheid van het beroep voortvloeit uit het in artikel 31 EGKS-Verdrag neergelegde grondbeginsel dat „het Hof de eerbiediging van het recht verzekert bij de uitleg en toepassing van het Verdrag en deszelfs uitvoeringsvoorschriften";

7 dat, naar zij voorts betoogt, wegens ontbreken van reële nationale beroepsmogelijkheden een niet-ontvankelijkverklaring van haar vordering voor het Hof dreigt neer te komen op rechtsweigering;

8 Overwegende dat de door verzoekster ingeroepen beginselen, zo deze al tot een ruime uitlegging van de bepalingen inzake de adiëring van het Hof mogen nopen ten einde de rechtsbescherming van particulieren te verzekeren, het Hof nochtans niet veroorloven eigenmachtig de grenzen zijner bevoegdheid te verleggen;

9 Overwegende dat luidens artikel 38 EGKS-Verdrag besluiten van de Raad slechts op verzoek van een der Lid-Staten of van de Commissie kunnen worden vernietigd door het Hof;

10 dat waar het beroep is ingesteld door een ander dan die genoemd in voormeld artikel, het beroep niet voldoet aan een in deze bepaling gestelde wezenlijke ontvankelijkheidsvoorwaarde;

11 dat artikel 33 van het Verdrag, hetwelk een recht van beroep uitsluitend tegen handelingen van de Commissie openstelt, niet van toepassing is in het onderhavige geval waarin het beroep tegen de Raad is gericht;

12 dat overigens, zo het EGKS-Verdrag verzoekster geen mogelijkheid van rechtstreeks beroep tegen besluiten van de Raad verschaft, een wettigheidscontrole door het Hof op de geldigheid van raadsbesluiten niettemin mogelijk blijft op

initiatief van de nationale rechter overeenkomstig het bepaalde in artikel 41 van het Verdrag;

13 Overwegende dat het beroep, voorzover gericht tegen de brief van de secretaris-generaal van de Raad van 1 juli 1976, evenmin een rechtsgrondslag vindt in voormelde artikelen 33 en 38;

14 dat overigens deze brief slechts een bevestiging van het bestreden besluit van de Raad en een uiteenzetting van de door de Raad gevolgde procedure voor de benoeming van de leden van het Raadgevend Comité bevat;

15 Overwegende dat om vorenstaande redenen het beroep niet-ontvankelijk moet worden verklaard;

16 Overwegende ten slotte dat het in het beroepschrift vervatte verzoek tot schorsing van de procedure voor de nieuwe samenstelling van het Raadgevend Comité zonder voorwerp geraakt bij niet-ontvankelijkverklaring van het beroep;

Ten aanzien van de kosten

17 Overwegende dat ingevolge artikel 69, paragraaf 2, van het Reglement voor de procesvoering de in het ongelijk gestelde partij in de kosten moet worden verwezen;

18 Overwegende echter dat ingevolge artikel 69, paragraaf 3, van genoemd Reglement het Hof de kosten kan compenseren wegens bijzondere redenen;

19 dat als zodanig kan worden beschouwd het geval dat een vakvereniging uitsluitend een actie instelt met het doel om de nakoming van de in artikel 18 van het Verdrag uitdrukkelijk erkende eis van representativiteit te verzekeren;

HET HOF VAN JUSTITIE,

rechtdoende:

1. Verklaart het beroep niet-ontvankelijk;

2. Compenseert de kosten.

Kutscher Pescatore Sørensen

Mackenzie Stuart O'Keeffe Bosco Touffait

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op zeventien februari negentienhonderdzevenenzeventig.

De griffier

A. Van Houtte

De president

H. Kutscher

CONCLUSIE VAN DE ADVOCAAT-GENERAAL G. REISCHL VAN 2 FEBRUARI 1977 [1]

Mijnheer de President,
mijne heren Rechters,

De onderhavige zaak heeft betrekking op de samenstelling van het Raadgevend Comité in het kader van het EGKS-Verdrag.

Dit Comité bestaat ingevolge artikel 18 van dit Verdrag uit vertegenwoordigers van producenten, werknemers, verbruikers en handelaren. Wat de werknemers betreft, waarover het in casu alleen gaat, bepaalt artikel 18 dat de Raad de representatieve organisaties aanwijst waartussen hij de beschikbare zetels verdeelt. Deze organisaties wordt verzocht lijsten samen te stellen met de namen van telkens twee kandidaten voor elke aan de organisatie toegewezen zetel. De Raad benoemt uit deze lijsten de leden van het Comité voor de tijd van twee jaar.

Daar het mandaat van de in 1974 benoemde comitéleden op 24 juni 1976 ten einde liep, is deze procedure ook medio 1976 weer gevolgd.

Dit was ook bekend aan verzoekster, een Franse vakvereniging in de ijzer- en staalsector. In een brief van 4 juni 1976 aan de secretaris-generaal van de Raad wees zij erop dat zij, hoewel tweede grootste Franse vakvereniging in deze sector, sinds 1966 geen zitting meer had gehad in het Raadgevend Comité. Naar haar mening had zij recht op één zetel waarvoor zij ook twee kandidaten voordroeg.

Zij had hiermee geen succes. De Raad had namelijk reeds bij besluit van 1 juni 1976 (PB L 149, blz. 12) de representatieve organisaties aangewezen die voordrachten voor het Raadgevend Comité

1 – Vertaald uit het Duits.